

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag å tillläggsstat I till förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m.; given Stockholms slott den 8 november 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Herman Eriksson.

Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 november 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen anför chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Eriksson:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 238 till 1940 års lagtima riksdag därom gjorda förslag har riksdagen (skrivelse nr 389) för budgetåret 1940/41, bland annat, såsom kapitalinvestering i fonden för förlag till statsverket anvisat ett reservationsanslag av 20 000 000 kronor till Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m. Berörda anslag är enligt vad i propositionen nr 238 uttalats avsett för inköp och lagring av inhemska förnödenheter eller importvaror, för bestridande av sådana kostnader för statlig lagerhållning, vilka antagas medföra en stegring av varornas värde å lagerplatsen, ävensom för att möjliggöra bearbetning av lagrade importvaror till

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1940. 1 saml. Nr 69.

halvfabrikat eller färdiga produkter. För inköp av varor ha avsetts tillhoppa 13 000 000 kronor, därav 5 000 000 kronor för varor fallande inom livsmedelskommissionens område och 8 000 000 kronor för inhemska industriprodukter. För kostnader av angivet slag i samband med reservförrådsnämndens inköpsverksamhet ha beräknats 3 000 000 kronor och för bearbetning av importvaror 4 000 000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 juli 1940 ha kvarstående reservationer å de för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket anvisade reservationsanslagen till Vissa omkostnader för statlig lagerhållning och till Beredning av vissa råvaror till färdigprodukter för upplagring överförts till nu berörda kapitalinvesteringsanslag till Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m. Med dessa reservationer, vilka enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning för budgetåret 1939/40 uppgå till 6 250 000 kronor, ha således sammanlagt 26 250 000 kronor stått till förfogande för här nämnda ändamål.

Genom skilda Kungl. Maj:ts beslut ha av ifrågavarande medel för olika ändamål disponerats tillhoppa 12 991 000 kronor. Härav ha 4 250 000 kronor avsetts för inköp av varor av betydelse för livsmedelsförsörjningen och 241 000 kronor för förvärv av andra varor, 2 500 000 kronor ha ställts till reservförrådsnämndens förfogande för bestridande av kostnader för varors lossning, transport inom landet, intagning i magasin och liknande, 5 000 000 kronor äro avsedda för att bestrida skatt och tull för vissa bensinkvantiteter, vilka för nämndens räkning skola uppläggas å olika platser inom landet, varjämte 1 000 000 kronor skola användas för att täcka kostnader för beredning av vissa råvaror till färdigprodukter för upplagring. Till disposition återstå alltså (26 250 000 — 12 991 000 =) 13 259 000 kronor.

I en den 21 oktober 1940 dagtecknad promemoria har *ordföranden i statens livsmedelskommission* framlagt vissa kalkyler om medelsbehovet å vissa anslag till under livsmedelskommissionens inseeende bedriven verksamhet. I denna promemoria har bland annat erinrats om att för budgetåret 1939/40 å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket anvisats till viss lagring av jordbruksprodukter m. m. tillhoppa 45 000 000 kronor, varav 44 000 000 kronor ställts till livsmedelskommissionens förfogande. Därjämte har vid beräkningen av för lagringsändamål tillgängliga medel hänsyn tagits till att 5 000 000 kronor av förenämnda reservationsanslag till Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m. vore avsedda för inköp av förnödenheter, fallande inom livsmedelskommissionens verksamhetsområde, varför således sammanlagt 49 000 000 kronor kunde disponeras för berörda ändamål.

Vidare har i promemorian framhållits:

Enligt gjorda beräkningar erfordrades under innevarande budgetår i runt tal 21 miljoner kronor för lagring av animalier (smör, ost, kött, fläsk och ägg). Behovet av förlagskapital för inköp av andra livsmedel (frukt, bär, strömming, sill, fiskkonserver, kolonialvaror) kunde uppskattas till i runt

tal 8 miljoner kronor. Av förenämnda, till livsmedelskommissionens förfogande ställda anslag hade 20 miljoner kronor överförts till Foderintressentföreningen u. p. a. såsom rörelsemedel för inköp av kraftfodermedel och konstgödsel. Detta belopp hade av föreningen helt tagits i anspråk. Statens reservförrådsnämnd hade ifrågasatt, att foderintressentföreningen utöver sina tidigare inköp skulle övertaga reservförrådsnämndens återstående lager av oljekakor. Då föreningen torde vara mera lämpad än nämnden att omhändervha lagringen av sistnämnda parti, syntes berörda förslag böra godtagas. För finansieringen av denna transaktion behövde föreningens rörelsemedel utökas med 10 miljoner kronor. Behovet på livsmedelskommissionens område av förlagskapital under budgetåret 1940/41 ökades härigenom med motsvarande belopp till 59 miljoner kronor ($21+8+20+10=59$). Berörda tilläggsbelopp å 10 miljoner kronor torde böra anvisas på tilläggsstat.

Av det anförda framgår, att de för livsmedelskommissionen avsedda med-Departements-
chefen.len för lagring av förnödenheter numera helt disponerats för olika ändamål. För tillgodoseende av uppkommande behov erfordras således ytterligare medel. För närvarande torde dylikt medelsbehov endast föreligga för det i förberörda promemoria angivna ändamålet att möjliggöra för foderintressentföreningen u. p. a. att övertaga reservförrådsnämndens återstående lager av oljekakor. Då foderintressentföreningen är det organ, som handhar importen och fördelningen å olika avnämare av fodermedel, synes föreningen under nuvarande förhållanden vara mera lämpad än reservförrådsnämnden att omhändervha dessa lager. Jag är därför beredd förorda, att erforderliga rörelsemedel ställas till föreningens förfogande för förvärv av nämndens oljekakslager. Mot storleken av det ifrågasatta beloppet har jag intet att erinra.

De tidigare anförda uppgifterna om belastningen å kapitalinvesteringsanslaget till Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m. giva vid handen, att betydande belopp ännu icke tagits i anspråk. Man skulle därför kunna ifrågasätta att låta det nu anmälda kapitalbehovet så långt möjligt tillgodoses av kvarvarande medel å anslaget, därest de medelsbehov, för vilkas täckande anslaget ursprungligen avsetts, kunde förväntas icke bli aktuella. Även om, såvitt nu kan bedömas, viss sannolikhet föreligger för att medelsbehovet för inköp av industriprodukter icke blir så stort som beräknats, torde försiktigheten bjuda att icke räkna med några avsevärda minskningar. Jag förordar därför, att det nu aktuella medelsbehovet, 10 000 000 kronor, i sin helhet tillgodoses genom anvisande å tilläggsstat I av ett anslag å detta belopp under samma rubrik som det förut omnämnda kapitalinvesteringsanslaget till Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att till *Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m.*
å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 såsom

kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 10 000 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Nordwall.